

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Multi dicunt animæ meæ, non est salus ipsi in deo eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Dauid autem egressus nudis pedibus, & operto capite, significat Christum eductum ad Golgatha, qui & ad literam nudis pedibus, & capite coronatus & sanguine uelato incessit, sed allegorice, Caput, diuinitas abscondita in infirmitate: Et pedes nudi, id est humanitas sola oino sibi relicta: Regnum eius ad urbem, occiso Absalom, Resurrectio Christi est: in peccatis mortuum tamen uicto populo synagoga, tunc enim percussa maxilla eorum, & de eorum contriti, ut psal. iste dicit, quod Christum amplius uorare non possunt, iam non amplius moritur. Dicit itaque

Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me.

Fere idem scopus est huius psalmi cum precedente, similisque sententia: & hic incipit querela & uana aduersariorum Christi presumptione, & triumphante consolatione, dicens: Quonia tu percussisti, & dominus est salus tua. Nisi quod hic & re breuius & affectum patientis plenius tractat. Tria enim sunt, quae uehementer quatunt patientem: Solitudo, impotentia, desperatio, quas augere confortantque tria aduersariorum: Multitudo, potentia, fiducia. Ad solitudinem hominum & multitudinem persecutorum pertinet, quod dicit: Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me: Alioquin, nisi solitarius & derelictus esset, quomodo pateretur: quomodo tentaret: quomodo tangeretur: fultus uel equus uel maiore multitudine pro se certantem: Sicut diabolus sensit Iob, i. Non quod frustra Iob timeat deum: Nonne tu uallasti eum ac domum eius, uentumque substantiam eius per circuitum?

Ad impotentiam suam, & hostium potentiam pertinet, quod dicit: Multi insurgunt aduersum me, neque enim pateretur etiam solitarius, nisi infirmior a robustioribus opprimeretur: sicut Samson solus a Philisteis nihil pati poterat, quousque percussit. Quare generali canone obseruandum est, patientiam nullam esse eam, qui habet unde reddat & uindictam, aut unde resistat ne opprimi possit, uerumque enim patientis est, neque ulcisci, neque resistere posse.

Gravius autem est, insurgere, quam simpliciter tribulare: sicut grauius est esse inimicis potentem quam solitariu, & grauius hostem esse robustu ac inuictum quam multi. Ideo dicit illi stant, erigunt, firman, roborant, praeualent, confortati sunt super me. Ego autem nuto, cado, infirmor, prosternor penitus. Hanc enim illorum inuictam lescientiam, & sua deiectionem, uerbo, surgunt, significat, quomodo & supra psal. ii. Astiterunt reges terre, eandem potentiam expressit. Verum ultra haec duo fortissime & extreme urget hoc quod sequitur.

Multi dicunt animae meae, non est salus ipsi in deo eius. Sela

Hoc certe Christus in cruce audiuit: confidit in deo, liberet eum nunc: si uult sicut & psal. xxj. praedictum est: Omnes uidentes me, deriserunt me: locuti sunt labijs, & mouerunt caput: sperauit in domino, eripiat eum, saluum faciat eum, quoniam uult eum. Haec enim fiducia, illusio, irrisio: insultatio, Epimachon & encomium aduersariorum, tanquam de triumphato & desperato penitus inimico, extremum est & amarissimum tribulationis, si quidem cecidisse & occubuisse multis & robustis hostibus, tum primu atrocissimum est, quando spes resurgendi, etiam in

etiam in ipso deo denegatur, sicut & psal. xl. Verbum iniquum constituerunt aduersum me, nunquid qui dormit, adiciet ut resurgat? In hac autem desperatione fuisse Christum nouimus non quod ipse desperarit, sed quod ab omnibus etiam discipulis desperaretur, hoc est, sine spe resurgendi haberetur tanquam mortuus a corde eorum, ut psal. xxv. dicit: Hic quaritur consolator, & non inuenitur, quin pro consolatione, desperatio, cum amarissima irrisione ingeritur, quod diabolicum est.

In hebraeo absolute habetur, in deo, sine pronomine, eius, quod ad epitalin facere mihi uidetur: ac si dicas, non modo derelictum & oppressum dicunt ab omnibus creaturis, sed & deum, qui omnibus adest, omnia seruat, omnia curat, me unum praerebus uniuersis, non seruare. Qualem tentationem & lob vii. gustasse uidetur, ubi dicit: Quare me posuisti, sic contrarium tibi. Nihil est enim tentatio quaecumque, uel uniuersi mundi, & totius simul inferni in unum conflata, ad eam, qua deus contrarius homini ponitur, quam tremens deprecatur Hier. xvii. Non sis mihi tu formidini, spes mea in die afflictionis; de qua infra psal. vi. Domine ne in furore tuo arguas me. & saepius per totum Psalterium uidebimus. Haec est insistentabilis proflus, & ipse proprie infernus, ut eodem. vi. psal. dicitur: Quoniam non est in morte &c. denique nisi expertus sis, ne cogitare quidem illam possis.

Tentationum longe maxima.

Nota modestiam immo singularem quandam affectum eius, qui in hac parte tentatur. Interrogatiue dicit: Quid multiplicati sunt? quo uelut innocentem se studet probare, & indigna sibi fieri indicat. At tamen non audet eos accusare, & nomine iniustorum aut peccatorum appellare, sed ambiguo uocabulo utens, dicit: Quare tam multi sunt tribulatores mei? At infra post uictoriam, constanter, & cum fiducia peccatores & iniustos pronunciat, dicens: Aduersantes mihi sine causa (ut noster textus habet) & dentes peccatorum contriuisisti. Nam dum intra tentationem torquetur, se unum esse sibi uidetur, cur soli deus sit contrarius, & irremissibiliter iratus, solus ipse tunc peccator est, omnes alij iusti, & deo autore contra se cooperantes, nihil reliquum est, praeter gemitum hunc inenarrabilem, quo insensibiliter spiritus adiutus dicit & quarit: Quid me tot tribulant unum? sed & ipse Dauid in hac historia eodem affectu laborans, dixit, ij. Regum, v. Si dixerit mihi, non places, praesto sum, faciat quod bonum est coram se. O magnam sui abnegationem, deum contrarium sibi etiam eligens &c.

In fine huius uersus ponitur dictio hebraica סֵלָה *Sela*, quam quia saepius habebimus, hoc loco semel absoluemus. Nec hodie satis cognitum est, quid faciat ipsa, aut quid significet. Septuaginta interpretes, pro ea transtulerunt graece διαψαλμα quod beatus Aug. interpretat pausam, interruptionem & discontinuationem psalmodiae. Sicut eodem *συνψαλμα* uocat compositionem seu continuationem psalmodiae. Dicit etiam, quod ubicumque diapalma ponitur, seu *Sela*, notari aut rerum aut personarum mutationem. Hunc sequitur Cassiodorus.

Beatus Hier. ad Marcellam uarijs ex Origene adductis, putat uerius ipsam significare connexionem superiorum & inferiorum in canticis, aut certe sempiterna esse, quae dicta sunt. Vnde & Aquila diligentissimus explicator hebraicorum nominum transtulit, semper, uel in sempiternum.

Burgensis psal. lxxxij, dicit ipsum nihil significare proflus, sed esse tantum uelut supplementum melodiae, & nihil habere praeter melodiam cui iungatur, negatque quod sempiternitatem significet; unde non nisi in psalmis, quia cantica sunt,
D ij & ad me

& ad melodiam dictata, & uno cantico Abacuk reperitur, nec nisi semel in dem cantico Abacuk, ibi: Et sanctus de monte Pharan. Sela,

Hunc quasi sequitur recentior Stapulensis, qui putat esse Sela hebraice le aliquod ei, quod nobis in Ecclesiasticis antiphonis est, signatura canonis finalium sub uocalibus Etone, id est, seculorum amen, quæ non cantatur dem cum antiphona, & si melodiam eius iungitur.

Ioannes Reuchlin in rudimentis suis hebraicis, duas opiniones recitat: teram Ionathe Chaldaei, quem traduxisse scribit, Sela, id est, in uirtute scripturæ, cum Rabi Eleazar addiderit, quod cuicumque loco sacra scriptura ad Sela, ei nullus finis erit, neque in hoc seculo neque in seculo seculorum. Rama Abraham Ben Esdræ, qui Sela putet significare, id quod uere, & hoc in cere hebraicis, quod etiam secundum eos nihil habere putetur, nisi quod iungitur monia, ut Burgen. dixit.

Tanta itaque diuersitas facit, ut ego me fatear nescire, quis eorum locus dicat.

Ea sane quæ me contra omnia ista dicta mouent, sunt hæc: Primum, quod empla ex psalmis & Abacuk non quadrat. Nam quod hoc loco ponitur Sela, & si fauet sententiæ B. Aug. contra B. Hierony. quia res mutatur, non autem persona, nec connectuntur præcedentia & sequentia per ipsum, tamen hoc contra utrumque urget, quod aliquando in fine psalmorum ponitur, quandoque in eisdem personæ uerbis, & eandem exhortationem continuatis, ut uidetur potest hoc psal. iij. & iij. Nam in fine. iij. psal. dicit: Super populum tuum, benedictio tua. Sela. Et. iij. In cubilibus uestris compungimini. Sela. Sacrificet sacrificium iustitiæ. Hic est continua eiusdem personæ, ad eandem personam exhortatio, & tamen Sela interponitur, quod contra B. Aug. est. Quod autem in fine ponitur contra beatum Hieronymum est.

Quod si utriusque sententiæ quoquo modo defenditur, seu connectendo, seu distinguendo sententiæ aut personas. Ad hoc tamen nihil est quod possit dici: Cur non æque ponatur in psalmo ubicunque uel distinguuntur, uel connectuntur sententiæ aut personæ, & quidem apertius non raro, quod ubi ponitur, ut obseruanti facile occurrit.

Quod autem non significet sempiternitatem (ut recte Burgen. sentit, satis conuincit, uel hic, quem in manu habemus uersus, qui dicit: Non est salus ipsi in deo eius. Sela. Quis ita insanit, oro, ut Christo uel iusto, sempiternam allerat tribulationem, sine salute dei: quum psal. viij. dicat eam fuisse paulam & breuem, ut uidebimus. Et psal. lxxxij. facti sunt in adiutorium filijs Lot. Sela. Nunquid Assur in sempiternum ueniet filijs Lot adiutor. Denique cum Sela, paucissimis uersibus conueniet, ut psalmo. iij. In cubilibus uestris compungimini. Sela. Et queritis mendacium. Sela. In æternum compungentur, & mendacium quærent filij hominum.

Reliqua est ergo sententiæ Burgen. quæ nec probo nec improbo, licet & contra eum possit dici, cur talis cauda harmonica his & non alijs locis ponatur. Ego interim cum, lxx. interpretibus remanebo, qui & in alijs multis locis nescio quid diuini habere sensus (etiã si a proprietate uerborum frequenter dissideant) ut illud psal. ij. Apprehendite disciplinam, quæ ex parte diuinitate dixerunt, quod hebraeus osculamini filium, obscurius dixit: Nam hoc uere est Iesum Christum amplecti, disciplinam & crucem amplecti, & (ut Paulus solet dicere) passionibus Christi communicare. Alioquin erunt, qui Christum

Septuaginta
interpretum
uirtus.

Christum amplecti.

Christum fateantur se nosse, factis autem negent. Non enim qui loquitur, sed qui uiuit IESVM Christum crucifixum, saluus erit. At uiuere Christum, hoc est, crucifigi, ut Galath. 2. dicit: Christo crucifixus sum, uiuo iam non ego, uiuit uero in me Christus.

Ita & hic suo diapsalmate, quid ad gramaticam significationem uoluerint, nescio: Diuinabo de mysterijs.

Videtur enim suo more mysterium indicasse, quoniam ausi sunt interpretari diuisionem, pausam & moram, quam Sela hebraeis non significat, nec sunt leuiter moti, quod certum sit, nec iota, nec apicem frustra in sacris literis scribi.

Ita pausam hanc, mea temeritate suspicor significare insignem aliquem affectum, quo psallens pro tempore, mouere spiritu afficitur. Qui, quoniam non est in nostra potestate, non in omni psalmo, nec omni uersu a nobis haberi potest, sed prout spiritus sanctus dat moueri. Ideo Sela in psalmis, tam confuse, & citra ullam rationem ponitur, ut in hoc ipso indicet, secretam & nobis incognitam, nec puideri possibilem motionem spiritus: Quam, ubi uenerit, omisis uerbis psalmi, quietem & pausantem poscit animam, quam capax fiat, uel illuminationis uel affectionis, quam offertur. Ita hoc uersu, cum agat de insigni illa tentatione spiritus, qua deus iratus sustinet, nedum creatura, motus est propheta ad eam profundo affectu sentiendam & agnoscendam.

Hæc mea, citra cuiusque iudicij præiudicium, & satis de Sela.

Tu autem domine susceptor meus es, gloria mea, & exaltans caput meum.

Tribus tria opponit, susceptorem, multis tribulantibus, gloriam, multis insurgentibus, exaltatorem capitis, blasphemantibus & insultantibus. Itaque solitarius quidem est coram hominibus, & iuxta sensum, sed copiosissimo præsidio tutus, minimeque solitarius coram deo & in spiritu: Sicut Ioan. xvj. Ecce uenit, ut me solum relinquatis, & non sum solus, quia pater mecum est. Ita impotens & oppressus est secundum faciem, & in oculis hominum: Sed coram deo & in spiritu robustissimus, & adeo in uirtute dei cum fiducia glorians, cum Apostolo, ij. Corinth. xi. Cum infirmor, tunc fortior sum, & libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me uirtus Christi: & de tota Ecclesia psal. lxxvj. dicit: Et infirmata est, tu uero perfecisti eam. Ita secundum hominem & uisionem insipientium, desperatus est, nec in deo salus ei reliqua, sed in abscondito huius tempestatis exauditus & exaltatus, iuxta illud psal. lxxx. In tribulatione inuocasti me, & liberaui te, & exaudiui te in abscondito tempestatis. Vere in abscondito tempestatis, quia tempestas ista tribulationis, sic abscondit exauditionem & salutem, ut nihil minus quam salus appareat, & deus non exaudiens, sed indignas duntaxat sentiatur. Hæc, qui intellexerit aut expertus fuerit, simul intelliget, quod stulte & temerarie a multis doceatur, posse hominem naturaliter deum super omnia diligere, cum nullus sit homo relictus naturæ suæ, qui non exhorrescat mortem, mortisque poenas, nedum infernum, & iram dei intentam ferat, & tamen nisi hæc uincantur amore dei, non potest diligere deum super omnia.

Deum super omnia diligere.

Proinde, uerba huius uersus, uerba sunt non naturæ, sed gratiæ, non arbitrij liberi, sed spiritus robustissimæ fidei, quæ per caliginem tempestatis mortis & inferni, uidens deum etiam derelictorem agnoscit susceptorem, deum

Quod est extra captum tuum, caue iudices.

D iij persecutorem